

INSTRUKCJA POBIERANIA MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADAŃ DNA U GOŁĘBI

1. Każdą próbkę należy opisać nazwą ptaka i numerem obrączki umożliwiającym identyfikację.
2. W przypadku pobierania większej liczby próbek – umyć ręce każdorazowo przed rozpoczęciem pobierania próbek od każdego kolejnego ptaka, aby zapobiec kontaminacji.

PIÓRA

Bardzo ważne jest, aby pióra były świeżo wyrwane. Należy zwrócić uwagę, żeby pobrane pióro znajdowało się w fazie wzrostu - pióra, które same wypadły, nie nadają się do badania, gdyż posiadają za mało żywych komórek z DNA lub nie posiadają ich w ogóle. Należy wyrwać minimum 5 średniej wielkości piór (np. z okolic klatki piersiowej) i wsadzić do woreczka ze struną, koperty lub plastikowego pojemnika. Należy upewnić się, że obecna jest końcówka pióra, która rosła w skórze. Większe pióra mogą zawierać trochę krwi, która powinna być pozostawiona na piórze.

ŚLADY KRWI (KREW)

Przed pobraniem materiału należy przetrzeć pazur wacikiem nasączonym alkoholem i pozwolić mu wyschnąć (około 15-20 sekund). Przyciąć pazur na taką długość, aby pojawiły się krople krwi. Jeżeli krew nie pojawia się od razu, pazur należy delikatnie ścisnąć. W przypadku, gdy pobiera się próbki krwi od kilku ptaków, należy zwrócić uwagę, aby obcinacz był dokładnie wyczyszczony alkoholem po pobraniu materiału od każdego ptaka. Kroplę krwi należy pobrać na jałową wymazówkę, bibułkę lub gazik. Proszę zwrócić uwagę na to, aby kropla krwi miała średnicę ok. 5 mm. Mniejsza ilość materiału DNA nie jest wystarczająca do przeprowadzenia badania. Próbkę z krwią pozostawić do wyschnięcia w temperaturze pokojowej na około 15-20 min. Po wyschnięciu materiał należy umieścić w kopercie/woreczku ze struną (w jednym woreczku/kopercie mogą znajdować się próbki pobrane tylko od jednego ptaka).

Krew z żyły powinna być pobierana na EDTA lub heparynę. Z reguły wystarczy około 10-50 μ l. Podczas pobierania krwi ważne jest, aby krew dobrze wymieszała się z antykoagulantem. Krew skrzepła lub krew, która uległa hemolizie, ogranicza przydatność próbki do badania.

WYMAZ Z POLICZKA

Należy upewnić się, czy na policzkach i języku nie pozostały resztki jedzenia – na wymazie powinny znajdować się komórki nabłonkowe policzka bez resztek jedzenia. Wyciągnąć wymazówkę/sztoteczkę z opakowania uważając, aby koniec nie został dotknięty. Pobierając wymaz, należy energicznie szczotkować śluzówkę przez około 15-20 sekund. Wymazówka/szczoteczka powinna przesuwać się po całej wewnętrznej powierzchni policzka. Zaleca się wykonanie 2 wymazów od jednego osobnika. Wymazówkę/szczoteczka należy pozostawić do całkowitego wyschnięcia. Jeżeli wacik nie jest całkowicie suchy może stać się pożywką dla grzybów i bakterii, które powodują degradację DNA gołębia.

UWAGA

Próbki pobierane od kilku ptaków muszą być rozdzielone do osobnych woreczków ze struną/kopert. Niedopuszczalne jest stykanie się ze sobą próbek pobieranych od różnych ptaków. Na woreczku/kopercie powinny być umieszczone dane umożliwiające identyfikację próbki (można włożyć kartkę z nazwą i numerem obrączki ptaka do woreczka z pobranymi próbkami). Szybkie wysłanie próbek pozwoli zachować ich najlepszą jakość w momencie dotarcia przesyłki do laboratorium.